

Dosarul nr. 2ra-787/22
(2-18137697-01-2ra-06062022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Lavric)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

14 septembrie 2022
mun. Chișinău
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachița, recurenta Vera Pareniuc și reprezentantul acesteia, avocatul Vitalie Zama și de reprezentantul recurentului Procuratura Generală a Republicii Moldova, Alina Vochin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Pareniuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienților accesorii Serviciul Fiscal de Stat și Alexandru Plîngău cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și a procuraturii,

împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Vera Pareniuc, au fost admise cererile de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Serviciul Fiscal de Stat și Alexandru Plîngău, a fost casată parțial hotărârea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea cuantumului dispus spre încasare a salariului neachitat cu titlu de reparare a prejudiciului material cu aplicarea coeficientului de inflație, și, în această parte, a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii depuse de Vera Pareniuc. În rest, a fost menținută hotărârea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 20 februarie 2018, Vera Pareniuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, Procuraturii Generale a RM intervenienților accesorii Serviciul Fiscal de Stat și Alexandru Plîngău cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și a procuraturii.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, prin ordinul nr. 5 din 21 martie 1994 a fost angajată în funcția de inspector în secția de impunere fiscală a întreprinderilor de stat și gospodăriilor agricole la Inspectoratul de Stat Edineț.

La 06 octombrie 2004 a fost pusă sub învinuire de către organul de urmărire

penală pentru faptul că, fiind persoană cu funcție de răspundere, investită cu dreptul de a întocmi procese-verbale administrative, prin utilizarea autorității, a acceptat ilegal de la diferiți agenți economici sume bănești pentru a nu întocmi procese-verbale pentru încălcările stabilite în cadrul controalelor efectuate. Organul de urmărire penală a încadrat aceste acțiuni în baza art. 324 alin. (2) lit. a), c), 330 alin. (1) Cod penal – primirea de către un funcționar al autorității publice, care nu este persoană cu funcție de răspundere, a unei recompense ilicite pentru îndeplinirea unor acțiuni ce țin de obligațiunile de serviciu.

Prin sentința din 9 martie 2005 a Judecătoriei Edineț, a fost condamnată în baza art. 330 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 250 unități convenționale, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în acest domeniu, sentință care a fost casată prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iunie 2005 și ca urmare reclamanta a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunilor imputate și condamnată în baza art. 324 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 250 u.c., cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții pe un termen de 3 ani.

Ulterior, la 20 iunie 2005 conducerea IFS Edineț a emis ordinul nr. 7 din 08 august 2005, în baza căruia a fost concediată reclamanta Vera Pareniuc, conform prevederilor art. 82 lit. e) Codul muncii – în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de aplicare a pedepsei penale salariatului, prin hotărârea instanței de judecată care exclude posibilitatea de a continua munca la unitate, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.

A menționat reclamanta că, ulterior a urmat judecarea apelurilor, recursurilor, inclusiv examinarea cererii de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, care la 01 iulie 2014 a constatat violarea art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale, iar la 12 decembrie 2014 traducerea hotărârii a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 366-371.

Întrucât, potrivit art. 464¹ alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pronunțate în cazurile în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale ale omului pot fi supuse revizuirii, dacă una din consecințele grave ale încălcării Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta continuă să se producă și nu poate fi remediată decât prin revizuirea hotărârii pronunțate, la 18 decembrie 2014 a depus la Curtea Supremă de Justiție, cererea de revizuire a sentinței din 09 martie 2005 a Judecătoriei Edineț, deciziei din 16 ianuarie 2007 a Curții Supreme de Justiție, deciziei din 21 martie 2007 a Curții de Apel Bălți și a deciziei din 12 septembrie 2007 a Curții Supreme de Justiție.

Prin decizia din 24 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost achitată pe motiv că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

La data de 22 mai 2015, reclamanta s-a adresat IFS Edineț cu cerere de restabilire în funcția deținută pînă la condamnare ilegală și constatarea nulității înscrisului cu nr. 16 din carnetul de muncă.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2015 a Judecătoriei Edineț, s-a dispus

restabilirea în funcția de inspector fiscal superior al secției de administrare fiscală a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Edineț, în temeiul căreia a fost emis ordinul nr. 31 din 01 noiembrie 2015, însă, imediat a doua zi, prin ordinul nr. 32 a fost concediată în legătură cu împlinirea vârstei necesare obținerii dreptului la pensie pentru limita de vârstă, cu achitarea indemnizației unice în proporție de 15% din salariul de funcție pentru 31 ani deplin de activitate în serviciul public.

Negocierile purtate cu Inspectoratul Fiscal de Stat privind repararea de către stat a prejudiciului material în conformitate cu Legea nr. 1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată nu au dat nici un rezultat, fiind informată reclamanta că, repararea prejudiciului solicitat pentru perioada lipsei forțate de la serviciu urmează a fi calculat și încasat în conformitate cu Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Astfel, a concluzionat reclamanta că restabilirea în funcția deținută anterior îi oferă dreptul de a solicita încasarea salariului neprimat, constituit din toate componentele prevăzute de structura fondului retribuirii muncii conform Legii salarizării, ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci pe perioada cuprinsă între data concedierii nelegitime 20 iunie 2005 și data restabilirii în funcție - 02 noiembrie 2015.

A mai susținut reclamanta că, statul urmează să fie obligat să-i repare prejudiciul material format din salariul lunar pe care nu l-a primit începând cu 20 iunie 2005 și până la 02 noiembrie 2015 în suma totală de 621 394 lei, compus din: 328 132 lei - salariul de funcție neprimat cu condiții de risc; 29 500 lei - spor pentru gradul de calificare; 55 380 lei – vechimea în muncă; 33 492 lei – sporul pentru condiții speciale; 34 314 lei – intensitatea muncii; 71 565 lei – premii acordate și 69 010 lei – ajutor material acordat anual. Rata inflației constituie suma de 227 647 lei, calculată în raport cu certificatul nr. 8 din 06 februarie 2018, eliberat de Direcția pentru Statistică.

A mai menționat reclamanta că, chiar dacă astăzi este achitată, impactul negativ al acestor acuzații grave aduse de către organul de urmărire penală, procuratura și instanțele de judecată cu o deosebită ironie batjocoritoare le simte și le va simți pe parcursul vieții.

Cât privește caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanțele de judecată, a menționat reclamanta că nu a fost reținută, deși a fost amenințată de nenumărate ori cu aplicarea unei astfel de măsuri, dacă nu va recunoaște vinovăția de săvârșirea crimelor imputate, însă nu poate fi trecută cu vederea rezonanța sporită a cazului dat, deoarece după părerea organului de urmărire penală această situație rezultă din materialele cauzei penale. Demnitatea, onoarea și buna-reputație profesională i-a fost lezată greu și prin publicația în mass-media din raion a articolului „Секрет успеха в сотрудничестве”, înainte de înaintarea învinuirii, până la rămânerea definitivă a sentinței de judecată, a materialelor cu caracter de defăimare, ce avea drept scop bine determinat de denigrare a demnității, care i-a provocat suferințe psihice majore, prin ce a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției prevăzut de art. 21 al Constituției Republicii Moldova și art. 8 al Codului de procedură penală.

A susținut reclamanta că, retrăirile sufletești și suferințele psihologice suportate în legătură cu pornirea urmăririi penale au subminat esențial starea sănătății, fiind supusă suplimentar unor investigații cu caracter de diagnostic și prescriere a tratamentului medical corespunzător, toate acestea fiind soldate cu cheltuieli costisitoare.

Reclamanta a mai invocat că, suferințele și retrăirile sufletești ce le-a suportat din vina organului de urmărire penală, procuratură, instanțelor judecătorești, ar putea fi despăgubite echitabil prin evaluarea în mijlocele bănești în mărime de 250 000 lei.

A solicitat reclamanta Vera Pareniuc, repararea din contul statului a prejudiciului material, cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și a procuraturii în mărime de 621 394 lei, format din plățile salariale neachitate, pentru perioada iunie 2005–noiembrie 2015, repararea prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei, rata inflației în mărime de 227 647 lei și 60 de bani, pentru perioada de inactivitate în perioada iunie 2005–noiembrie 2015, cheltuielile suportate pentru tratamentul medical în perioada de referință în sumă de 7000 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 20 000 lei și cheltuielile suportate în legătură cu chemările la organul de urmărire penală, procuratură și instanțele de judecată, suportate în perioada de referință în sumă de 5000 lei, cheltuielile suportate în legătură cu executarea sentinței de condamnare ilegală în mărime de 20 000 lei.

Prin cererea din 16 ianuarie 2020, reclamanta Vera Pareniuc a concretizat cerințele, solicitând încasarea cuantumului inflației în mărime de 334 651 lei și 12 bani, pentru perioada de inactivitate: iunie 2005–noiembrie 2019 și cheltuielile suportate în legătură cu executarea sentinței de condamnare: amenda în sumă de 3500 lei și 24 000 lei pentru 240 ore muncă neremunerată. La fel, a solicitat încasarea cheltuielilor de transport pentru prezentare la 26 ședințe de judecată în mărime de 5064 lei și 80 de bani.

Prin hotărârea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Verei Pareniuc a prejudiciului material, format din salariu neachitat în perioada 2005–2015 în mărime de 956 044 lei și 62 de bani, cu aplicarea coeficientului de inflație, suma în mărime de 15 500 lei – prejudiciu pentru ispășirea pedepsei penale și prejudiciu moral în mărime de 150 000 lei.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Verei Pareniuc, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 lei și cheltuielile de transport în sumă de 5064 lei și 80 de bani. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 07 februarie 2020, Ministerul Justiției al RM a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 18 februarie 2020, Procuratura Generală a RM, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 02 martie 2020, Alexandru Plângău, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 04 martie 2020 (conform plicului anexat), Vera Pareniuc, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La data de 04 martie 2020, Serviciul Fiscal de Stat a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Vera Pareniuc, au fost admise cererile de apel depuse de Ministerul Justiției al RM, Procuraturii Generale a RM, Serviciul Fiscal de Stat și Alexandru Plângău, a fost casată parțial hotărârea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea cuantumului dispus spre încasare a salariului neachitat cu titlu de reparare a prejudiciului material cu aplicarea coeficientului de inflație, și, în această parte, a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii depuse de Vera Pareniuc. S-a dispus încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul Verei Pareniuc, a prejudiciului material sub forma salariului neachitat pentru perioada 2005-2015 în sumă de 453 487 lei și 86 de bani și coeficientul de inflație în mărime de 33 727 lei și 77 de bani. În rest, a fost menținută hotărârea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Colegiul a reiterat că, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și retrăirile suportate de către apelanta-reclamantă Vera Pareniuc, provocate prin condamnarea ilegală, a considerat că suma în mărime de 150 000 lei stabilită de prima instanță, corespunde cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de ultima, din care considerente, urmează a fi încasată din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul Verei Pareniuc.

Ori, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral, prima instanță a ținut cont, în principal de impactul ce l-a avut condamnarea ilegală al reclamantei, or, cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici o sumă excesivă pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor, iar suma de 150 000 lei, fiind una rezonabilă și echitabilă în raport cu suferințele psihice ale reclamantei Vera Pareniuc cauzate prin condamnarea ilegală.

Cu referire la criticile apelanților Vera Pareniuc, Procuratura Generală a RM, Ministerul Justiției al RM, Serviciul Fiscal de Stat și Alexandru Plângău cu privire la cuantumul prejudiciului moral încasat de prima instanță, Colegiul civil a considerat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond care a apreciat suferințele psihice ale reclamantei Vera Pareniuc, provocate prin atragerea ilegală la răspundere penală la suma de 150 000 lei, aceasta fiind o sumă echitabilă și întemeiată.

Totodată, instanța de apel a ținut să accentueze că, va respinge argumentele

pârâților și intervenienților accesorii cu referire la faptul că în general trebuie respinsă cerința reparării prejudiciului moral, întrucât Vera Pareniuc, deja ar fi beneficiat de repararea prejudiciului moral prin hotărârea Curții Europene pentru Drepturile Omului din 01 iulie 2014, prin care a fost constatată violarea art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și încasată suma de 3500 euro, însă aici trebuie de menționat faptul că, aceste prejudicii au obiecte distincte, astfel prejudiciul care a fost adjudecat reclamantei de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului vizează direct condamnarea statului RM și a avut drept scop repararea prejudiciului în urma neasigurării de către instanțele naționale a dreptului la un proces echitabil al reclamantei, iar în ceea ce privește prejudiciul moral solicitat de Vera Pareniuc în prezenta acțiune – aceasta are drept temei repararea prejudiciului moral ce rezultă din prevederile Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998, la caz fiind constatat faptul că Vera Pareniuc a fost achitată pe un temei de reabilitare, fiind în drept de a solicita repararea prejudiciului moral.

Subsecvent, cu referire la cerințele reclamantei Vera Pareniuc privind repararea prejudiciului material sub forma încasării salariului neachitat pentru perioada 2005-2015 și coeficientul de inflație, instanța de apel a precizat ca fiind întemeiate criticile apelanților Procuratura Generală a RM, Ministerul Justiției al RM, Serviciul Fiscal de Stat și Alexandru Plîngău, în rezultat, hotărârea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, just a fost casată în această parte.

Astfel, Colegiul civil a conchis că spre deosebire de cuantumul prejudiciului moral, care se apreciază de către instanță în dependență de principiul compensării echitabile, prejudiciul material urmează a fi evaluat în dependență de înscrierile care atestă suportarea reală de către parte a unui prejudiciu concret și cert, fiind inadmisibilă încasarea unui prejudiciu material sub formă de plăți salariale bazate pe presupuneri, dacă acesta nu poate fi apreciat obiectiv, or, repararea prejudiciului material prin prisma Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 urmărește compensarea aceluși salariu de care a fost privată persoana prin atragerea la răspundere penală, iar achitarea acestuia presupune încasarea de către persoană a acelor plăți ce i se cuvin persoanei în ipoteza în care ultima niciodată nu ar fi fost atrasă la răspundere penală și condamnată pentru faptele imputate.

Mai mult, în instanța de apel, a fost atras în proces și Serviciul Fiscal de Stat, care de altfel anume cu scopul de a prezenta cuantumul prejudiciului material sub forma salariului neachitat, a fost prezentat calculul aproximativ al salariului, care urma a fi achitat Verei Pareniuc, inspector fiscal superior, în cazul activității desfășurate în perioada deplină, fără includerea premiilor unice, de care au beneficiat angajații Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Edineț în perioada 20 iunie 2005-02 noiembrie 2015 (f.d. 80-83, Vol. II).

Respectiv, Colegiul a stabilit că, Serviciul Fiscal pentru perioada 01 iunie 2005 – 31 octombrie 2015 a calculat reclamantei Vera Pareniuc, un venit total în mărime de 453 487 lei și 86 de bani, fiind incluse pentru perioada respectivă pe lângă salariul de funcție, sporurile lunare menționate, inclusiv și ajutorul material (f.d. 80-83, Vol. II), prin urmare, instanța de apel a considerat că această sumă reprezintă cuantumul salariului de care urmează să beneficieze Vera Pareniuc și care

urmează a-i fi compensat în legătură cu atragerea ilicită la răspundere penală și ulterior condamnarea acesteia.

În acest sens, Colegiul a dispus încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul Verei Pareniuc a sumei în mărime de 453 487 lei și 86 de bani, cu titlu de prejudiciu material sub forma salariului neachitat.

Din considerentele sus enunțate, Colegiul a casat hotărârea apelată în partea încasării salariului neachitat pentru perioada 2005-2015, dispunând încasarea acestuia în mărime de 453 487 lei și 86 de bani, pornindu-se de la câștigul mediu lunar al persoanei fizice la momentul cauzării prejudiciului, de altfel și după formula prezentată de Serviciul Fiscal de Stat.

Potrivit art. 8 alin. (1) Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998, cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului, prevăzute la art.7 lit. a), se calculează pornindu-se de la câștigul mediu lunar al persoanei fizice la momentul cauzării prejudiciului, cu aplicarea coeficientului de inflație.

Cu referire la cerința reclamantei privind dispunerea încasării și a coeficientului de inflație, Colegiul a reținut că la caz, urmează a se lua în calcul datele Biroului Național de Statistică, prin urmare, reieșind din veniturile anuale care urma să le încaseze Vera Pareniuc, instanța de apel a stabilit că acesta este echivalent cu suma în mărime de 33 727 lei și 77 de bani, reieșind din următoarea formulă: suma veniturilor anuale x coeficientul inflației pentru anul de referință (formula de calcul fiind confirmată de către specialistul Vsevolod Ursache, antrenat în prezenta cauză chiar de către reclamantă).

Prin urmare, prezintă relevanță următorul calcul: $12.215,10 \times 10\%$ (2005) + $27.541,62 \times 14,10\%$ (2006) + $27.675,28 \times 13,10\%$ (2007) + $34.276,94 \times 7,3\%$ (2008) + $40.645,21 \times 0,4\%$ (2009) + $44.267,12 \times 8,10\%$ (2010) + $44.608,17 \times 7,8\%$ (2011) + $48.210 \times 4,10\%$ (2012) + $58.738 \times 5,2\%$ (2013) + $61.186 \times 4,7\%$ (2014) + $54.124 \times 13,6\%$ (2015) = (1.221,51 lei + 3.883,36 lei + 3.625,46 lei + 2.502,21 lei + 162,58 lei + 3.585,63 lei + 3.479,13 lei + 1.976,62 lei + 3.054,37 lei + 2.875,74 lei + 7.360,86 lei) = 33.727,77 lei.

În această ordine de idei, instanța de apel a stabilit că, în temeiul art. 8 din Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998, Verei Pareniuc urmează a-i fi aplicată și suma coeficientului inflației pentru perioada 2005-2015 în mărime de 33 727 lei și 77 de bani, sumă care urmează a fi dispusă spre încasare din contul bugetului de stat.

De asemenea, instanța de apel a considerat necesar de a respinge argumentele apelanților Procuratura Generală a RM, Ministerul Justiției al RM, Serviciul Fiscal de Stat și Alexandru Plîngău cu referire la netemeinicia cerințelor reclamantei Vera Pareniuc privind încasarea sumei în mărime de 15 500 lei – prejudiciul pentru ispășirea pedepsei penale, cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000 lei și cheltuielile de transport în sumă de 5064 lei.

Astfel, în ceea ce privește pretenția privind încasarea cheltuielilor de transport se va preciza că Vera Pareniuc a participat efectiv la 26 ședințe de judecată desfășurate, deplasându-se din or. Edineț spre mun. Chișinău, iar potrivit certificatului eliberat de S.R.L. „Gările Auto Moderne” distanța de la Edineț până la Chișinău este de 203 km, iar costul unui bilet până în mun. Chișinău este 97 lei și

40 de bani, respectiv, suma pretinsă de reclamanta Vera Pareniuc în mărime de 5064 lei este întemeiată.

În continuare, instanța de apel a conchis că, la încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică, instanța de fond a ținut cont de complexitatea cauzei, de faptele stabilite, de volumul de lucru, apreciind necesitatea cheltuielilor, realmente angajate și rezonabile ca mărime, fapt pentru care a concluzionat, că cheltuielile de asistență juridică ale reclamantei urmează a fi recuperate în mărime de 10 000 lei, considerându-le ca cheltuieli necesare, care au fost în mod real suportate, în limita unui quantum rezonabil, ținând cont, totodată, și de complexitatea prezentei cauze.

Din considerentele menționate, Colegiul consideră că instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge apelul declarat de Vera Pareniuc și de a admite apelurile declarate de Procuratura Generală a RM, Ministerul Justiției al RM, Serviciul Fiscal de Stat și Alexandru Plîngău și de a casa parțial hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea admiterii pretenției încasării prejudiciului material sub forma salariului neachitat pentru perioada 2005-2015, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de încasare a salariului neachitat în sumă de 453 487 lei și 66 de bani și coeficientul de inflație în mărime de 33 727 lei și 77 de bani, cu menținerea, în rest a hotărârii din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 14 ianuarie 2022, reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea admiterii acțiunii depuse de Vera Pareniuc, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La 25 februarie 2022, reprezentantul recurente Vera Pareniuc, avocatul Vitalie Zama, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii depuse (cu concretizările efectuate).

La 15 martie 2022, reprezentantul recurentului Procuratura Generală a RM, Alina Vochin, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul Verei Pareniuc și a cheltuielilor pentru transport cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii în partea menționată.

Ulterior, la 09 septembrie 2022, recurenta Vera Pareniuc, a depus cerere de recurs suplimentară, reiterând și solicitând cele invocate în cererea inițială de recurs depusă prin intermediul avocatului, Vitalie Zama.

În motivarea recursurilor depuse, reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, recurenta Vera Pareniuc și reprezentantul acesteia, avocatul Vitalie Zama și reprezentantul recurentului Procuratura Generală a RM, Alina Vochin, deopotrivă, și-au exprimat dezacordul cu decizia recurată,

calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a), lit. c) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, recurenta Vera Pareniuc și reprezentantul acesteia, avocatul Vitalie Zama cât și reprezentantul recurentului Procuratura Generală a RM, Alina Vochin, au opinat că, atât instanța de apel cât și prima instanță, au aplicat eronat normele de drept material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, au apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanțelor vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 06 iunie 2022, instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursurile depuse, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 172, Vol. II).

Prin referința depusă la 30 iunie 2022, reprezentantul intimatului Serviciul Fiscal de Stat, Lucia Hîncu, a solicitat de a considera recursul declarat de recurenta Vera Pareniuc, ca inadmisibil.

Prin referința depusă la 05 iulie 2022, intimata Vera Pareniuc, a solicitat de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM, Procuratura Generală a RM, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 10 noiembrie 2021, iar cererile de recurs au fost depuse la 14 ianuarie 2022, la 25 februarie 2022 și ulterior la 15 martie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea prin intermediul oficiului poștal a copiei deciziei integrale participanților la proces la 04 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, conform scrisorii de însoțire (f.d. 140, Vol. II) și prin intermediul recipisei la data de 27 decembrie 2021 (f.d. 139, Vol. II). Astfel, cererile de recurs declarate sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, recurenta Vera Pareniuc și reprezentantul acesteia, avocatul Vitalie Zama și de reprezentantul recurentului Procuratura Generală a RM, Alina Vochin, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererile de recurs declarate de reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, recurenta Vera Pareniuc și reprezentantul acesteia, avocatul Vitalie Zama cât și de reprezentantul recurentului Procuratura Generală a RM, Alina Vochin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părților recurente cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibile cererile de recurs declarate de reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, recurenta Vera Pareniuc și reprezentantul acesteia, avocatul Vitalie Zama cât și reprezentantul recurentului Procuratura Generală a RM, Alina Vochin.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachița, recurenta Vera Pareniuc și reprezentantul acesteia, avocatul Vitalie Zama și de reprezentantul recurentului Procuratura Generală a Republicii Moldova, Alina Vochin, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat